

Viering 11 november 2023

Feestdag St.-Maarten

Thema: Dienstbaarheid

Voorganger: Frank Bockholts
Cantor: Huub Bukkems
Pianist: Paul van der Steen
Techniek: Paul Hafkemeijer
Lichtje: Mary Roelofs

Tijdens moment (nog onbekend) dat de lampionnenoptocht binnen komt, zingen we:

- *Dag meneer, dag mevrouw*
- *Ik kom voor u iets zingen*
- *Vandaag is het St.-Maarten*

Paaskaars brandt, of wordt aangestoken vanuit lampionnenoptocht

Muziek vooraf

Mededelingen

Klankschaal

Oasekaars aansteken

Openingslied: GvL 432, Een mens te zijn op aarde vers 1, 3 en 4

Welkom en inleiding

Goede avond en allemaal van harte welkom in deze viering waarin we beginnen met het teken dat ons allen verbindt: in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Welkom jullie hier en jullie thuis aan de buis. De Paaskaars brandt als teken van onze verbondenheid met God.

Vandaag is het St.-Maarten. We kennen dat allemaal van de lampionnenoptochten en de St.-Maartensvuren. Veel van jullie kennen dat ook van de optochten in de St.-Maarten vanaf 1988 toen de parochie werd opgericht. Met St.-Maarten te paard, de harmonie en daarachter een flinke stoet grote en kleine mensen met hun lichtje. Dat is voorbij. Kliederkerk heeft dat een paar jaar geleden weer opgepakt.

.....

Maar wie was St.-Maarten en waarom is hij zo populair? Er is geen andere heilige zo vaak vernoemd voor kerken en parochies. Er bestaan veel legendes over hem. De meeste gaan over genezing van zieken en zelfs opwekking van doden. Hij heeft ook in zijn dadendrang veel heilige huisjes vernield of laten vernielen. Hij stamt uit dezelfde tijd als Sinterklaas. Zij zouden elkaar gekend kunnen hebben, al kwam Sinterklaas uit Turkije, St.-Maarten werd geboren in Hongarije. We kennen het verhaal van de mantel die hij deelde. Een ander mooi beeld dat is hij wordt afgebeeld met een gans. (zie afbeelding op het scherm) Dat komt doordat hij zich verstopt had in een ganzenhok toen de mensen hem wilde aanstellen als bisschop. Hij stond namelijk bekend als hulpvaardig, belangstelling toonde in de mensen in nood. Bovendien liet hij stevig van zich horen als de machthebbers onrecht deden. Kortom hij was dienstbaar. Daarom is voor vandaag dit thema gekozen: dienstbaarheid.

Onze dienstbaarheid laat soms wel te wensen over. Laten we steeds opnieuw proberen om niet weg te kijken en om eigenbelang opzij te zetten. Zingen we:

Lied om ontferming, GvL 542, Lied om ontferming

Gebed Allen

Goed God, wij noemen u onze Vader, Zoon en heilige Geest. Wij vertrouwen dat U de kracht van boven bent die we kunnen ontdekken. U bent de medemens vlak bij ons, die het beste in ons bovenhaalt. U bent het vuur in ons hart waardoor we elkaar liefhebben en met elkaar meeleven. U geeft ons bemoedigende woorden. U bent die Onzichtbare, die onze gebeden hoort en onze pijn en twijfel kent. U bent die stem diep van binnen, die ons waarschuwt als we fout zitten en ons helpt de goede keuze te maken.

Vredewens (gaat naar het moment dat de lampionnenoptocht binnenkomt, zingt en dan de vredekaars aansteekt)

Iedereen wil in vrede kunnen leven; iedereen veroordeelt geweld. Vrede is waar mensen elkaar verstaan en elkaar respecteren. Vrede dwing je niet af met kogels en granaten. Bidden we dat mensen die hun macht misbruiken uit eigenbelang, geen toekomst hebben. Bidden we voor vrede in ons hart en met de mensen om ons heen. Heb oog en oor voor elkaar. Wensen we elkaar de vrede zoals Jezus die toewenste aan de apostelen.

Vredeslied

Vrede voor alle mensen, de vrede van de Heer. Vrede voor u, voor mij, voor ons: de vrede van de Heer

Vooraf

In ieder stukje samenleving is het belangrijk dat we beseffen dat we elkaar in alle opzichten nodig hebben. We kunnen niets alleen. Willen we iets voor elkaar betekenen, willen deelgenoot, onderdeel zijn van de samenleving dan begint dat niet met vertellen wat ik allemaal wil en moet, maar met luisteren en invoelen wat er speelt om ons heen.

1^e Lezing: Luisteren

Als ik je vraag naar mij te luisteren en je begint mij adviezen te geven, dan doe je niet wat ik je vraag.

Als ik je vraag om naar mij te luisteren en jij begint me te vertellen waarom ik iets niet zo moet voelen als ik het voel, dan neem je mijn gevoelens niet serieus.

Als ik je vraag naar mij te luisteren en je denkt dat jij iets moet doen om mijn probleem op te lossen, dan laat je mij in de steek, hoe vreemd dat ook mag lijken.

Maar wanneer je eenvoudig aanvaardt dat ik voel wat ik voel, ongeacht hoe dat gevoel ook moge zijn, dan kan ik ophouden te trachten om jou te overtuigen en kan ik beginnen om te begrijpen wat er achter dit gevoel schuil gaat.

Misschien is dat de reden waarom voor sommige mensen bidden werkt. Omdat God niets terugzegt en Hij geen adviezen geeft, of probeert om de dingen voor jou te regelen. Hij luistert alleen maar en vertrouwt erop dat je er zelf uitkomt.

Dus, alsjeblieft, luister alleen maar naar me en probeer me te begrijpen.

En als je wilt praten, wacht dan even en ik beloof je dat ik op mijn beurt naar jou zal luisteren.

Tussenzang GvL 576, Al heb ik hoge woorden

Evangelie Mt 25, 1-13.

Het zal met het koninkrijk van de hemel net zo zijn als met de tien meisjes die hun olielampen hadden gepakt en erop uittrokken, de bruidegom tegemoet. Vijf van hen waren dwaas, de andere vijf waren wijs. De dwaze meisjes hadden wel hun lampen gepakt, maar geen extra olie. De wijze meisjes hadden behalve hun lampen ook olie in kruiken bij zich.

Omdat de bruidegom op zich liet wachten, werden ze allemaal slaperig en dommelden ze in. Midden in de nacht klonk er luid geroep: "Daar is de bruidegom! Kom, ga hem tegemoet." Dat wekte de meisjes en ze brachten hun olielampen in orde. De dwaze meisjes zeiden tegen de wijze: "Geef ons wat van jullie olie, want onze lampen gaan al uit." De wijze meisjes antwoordden: "Nee, straks is er nog te weinig voor ons en voor jullie samen. Zoek liever een verkoper en koop zelf olie." Terwijl zij op olie uit waren arriveerde de bruidegom en zij die klaar stonden gingen met hem naar binnen voor het bruiloftsfeest, waarna de deur gesloten werd.

Enige tijd later kwamen ook de andere meisjes. Ze riepen: "Heer, heer, laat ons binnen!" Maar hij antwoordde: "Ik ken jullie werkelijk niet." Wees dus waakzaam, want jullie weten niet op welke dag en op welk tijdstip hij komt.

Lied Halleluia Taizé

Levend woord

Als je nu denkt wat het thema dienstbaarheid, de eerste lezing over luisteren en het evangelie over slimme en domme meisjes met elkaar te maken dan kan ik me dat wel voorstellen. Ik zal proberen om dat duidelijk te maken.

Als eerste is het vandaag St.-Maarten, de kluizenaar die zo betrokken was bij de armen, zo dienstbaar was aan de gewone mens dat hij gedwongen werd om hun bisschop te worden. En daar kwam bij mij het idee over het onderwerp 'dienstbaar zijn' naar boven. Met wat speurwerk in boeken en op internet werd ik op het spoor gezet van luisteren. Dienstbaar zijn begint met luisteren. Luisteren naar wat er in de ander omgaat, zonder daar onmiddellijk een mening, een oordeel over te hebben en zelfs met oplossingen klaar te staan. Goed kunnen luisteren is een gave die wij wel hebben, maar door onze gehaaste wereld, ons ongeduld en eigenbelangen vaak niet tot zijn recht laten komen.

Bij het evangelie heb ik me afgevraagd of ik vanwege het thema voor een andere lezing zou kiezen dan die er voor dit weekend in het rooster staat. Toch past dit bij het thema, al lijkt het in het evangelie toch niet helemaal zo te gaan. De verstandige meisjes zijn helemaal niet zo behulpzaam, zo dienstbaar. Zo lijkt het. Ze laten de dommeriken toch in de steek. Dat is niet zo. De verstandige meisjes nemen hun taak serieus en denken vooruit. Ze wijzen de domme meisjes op hun verantwoordelijkheid en maken duidelijk dat als ze de olie delen dat het helemaal geen oplossing is. Door te delen zal alle olie op zijn al voor het feest begint. Dat kan niet en laten daarmee het feestelijk onthaal van de bruidegom en de bruid in de gort lopen. Dus dienstbaar zijn kan ook betekenen dat je nee zegt.

Daarom ben ik heel benieuwd wat jullie gedachte is bij het begrip dienstbaarheid.

- Menslievendheid / liegen

Houd van mensen, al is het heel menselijk dat je met de een makkelijker omgaat dan met een ander. Het tegenovergestelde is liegen. Als je goed luistert merk je dat er vaak ergens om heen gedraaid wordt en zelfs echt gelogen wordt.

- vrede

Willen we goed met elkaar om kunnen gaan, dan kan dat alleen maar als er rust is in de contacten die we hebben en vrij is van argwaan, manipulatie. Vrede betekent in eerst instantie vertrouwen hebben in de goede bedoelingen van de ander.

- empathie

inlevingsvermogen. Aanvoelen en begrijpen wat er bij die ander speelt.

- betrokkenheid

Vanuit het inlevingsvermogen weten wat je wel en niet moet doen.

- luisteren

Goed luisteren vraagt veel energie, want het verhaal van de ander vermengt zich steeds met je eigen

gevoel en gedachten en dat leidt af.

bestuur, overheid, organisatie

Hier wil ik niet veel over zeggen. Ik denk dat de meesten van ons daar zelf wel een invulling aan kunnen geven wat dienstbaarheid hier voor betekenis heeft.

belangeloos

Als je iets belangeloos gedaan hebt houd je daar vaak een fijn gevoel aan over, maar als je dan vervolgens aan iedereen gaat vertellen dat je toch zo goed gedaan hebt, is het de vraag of dat dan wel echt belangeloos was.

- wat heb ik er aan

Dat sluit hierbij aan. Ik wil wel iemand helpen, maar daar wil ik dan zelf ook wel beter van worden. Hoe dienstbaar is het dan???

- macht

Ik hoor het Frans Timmermans zeggen in een van zijn speeches: 'Macht heb je nodig om iets te veranderen.' Ik vind het een moeilijk begrip, omdat het in veel gevallen misbruikgevoelens oproept. Ik gebruik liever het woord kracht. De begrippen dienstbaarheid, belangeloos en 'wat heb ik er aan' passen in mijn beleving niet zo erg bij macht en wel bij de kracht en de mogelijkheden hebben om iets voor elkaar te betekenen.

- ogenschijnlijk / misleiding

Het lijkt erop dat je geholpen wordt, maar even later blijkt dat toch iets minder waar te zijn. Ogenschijnlijke dienstbaarheid blijkt misleiding te zijn. Het gebeurt dagelijks in allerlei vormen.

- visie / kortzichtigheid

Je kunt iemand met alle goede bedoelingen van de regen in de drup helpen door ondoordacht iets te doen of aan te bieden. Achteraf blijkt dan dat het helemaal verkeerd uitpakt. Dienstbaarheid vraagt ook goed nadenken.

- God dienen / God dient ons

Bij dit alles vraag ik me dan af wat dit te maken heeft met God dienen. Welke relatie hebben wij met God? Is dienstbaarheid iets wat God ons ingeeft, of doen wij dat omdat wij God willen dienen. Zo'n beetje de eerste vraag uit de catechismus. Ik denk, ik geloof, dat er geen onderscheid is tussen God dienen in de ander en dat God ons dient door dat mogelijk te maken. Het zijn de twee kanten van dezelfde waarde.

- 2^e gebod: heb je naaste lief als jezelf

In de bijbel wordt op meerdere plaatsen uitgelegd wat hiermee bedoeld wordt. Als ons het lukt om zo om te gaan met de mensen waar je mee te maken hebt, dan helpt God ons door zijn dienstbaarheid en zijn wij in staat om dienstbaar te zijn aan de ander en dienen wij God in de betekenis van dat wij doen wat God bedoelt.

Stilte

Pianomuziek

Geloofsgebed

Allen

**Wij geloven in God,
die op deze aarde vele namen heeft,
die voor ons niet te omvatten,
niet te begrijpen is,
naar wie wij steeds op zoek zijn.**

Voorganger

Wij geloven in Jezus christus,
die de mensen uit hun traditionele levensritme wakker schudde,
die zich het lot van minderheden aantrok,
die streed voor gerechtigheid.

Allen

**Die een leven van liefde leidde,
die door zijn dood onmiskenbaar
de andere weg opende
dan die van haat en geweld.**

Voorganger:

Wij geloven, dat de Geest ons met elkaar verbindt.

Dat deze Geest de enige weg is in een nieuwe wereld van gerechtigheid en vrede. Amen.

Voorbede

Accl: Refr uit GvL 647, Wees hier aanwezig

Bidden we om bevrijding uit de heersende rechtsorde.

Dat we ons niet lenen, nu niet en nooit niet,

voor het recht van de sterkste,

voor een economie van stenen voor brood.

Bidden we om bevrijding uit de spiraal van geweld.

Dat wij niet meegaan op de heilloze weg

van verdachtmakingen en complottheorieën,

van terreur op terreur.

Bidden we om bevrijding uit onze apathie.

Dat wij ons leven niet uitzitten,

maar samen met anderen

ons werk en onze tijd uitbuiten

voor meer gerechtigheid en een glimp van echt vrede.

Bidden we om bevrijding

uit niet enkel en alleen onze eigen zorgen,

maar dat we ons meer verbinden met ook zovelen

op zoek naar goed en eerlijk leven

en solidariteit naar allen die dat nodig hebben en verdienen.

Accl: Refr uit GvL 647 Wees hier aanwezig

Intentieboek en andere intenties

Lichtje van de maand

Accl: Refr uit GvL 647 Wees hier aanwezig

Onze Vader (gezongen) NLB 836, O Heer die onze Vader zijt

Delen van het brood

Zoals wij woorden nodig hebben om onze geest te verrijken en daarmee onze keuzes van alle dag op een gezonde manier kunnen maken, zo hebben wij brood nodig om ons lichaam te sterken en zo geest en

lichaam gezond te houden. Woorden zijn nodig om te communiceren, om contact te maken met je naasten, om een gemeenschap leefbaar te houden; daarom delen we dit brood, als teken van gemeenschap en doen wij dit in naam van Jezus die ons dit heeft voorgedaan en om hem te gedenken.

Lied: Moge het delen van dit brood (leerhuis)

Pianomuziek tijdens brood delen

Lied Tafel der armen, VLB 868

Nawoord (afbeelding St.-Maarten met de mantel)

Vandaag is het St.-Maarten en bovendien opening van het carnavalsjaar, maar daar ga ik het even niet over hebben. St.-Maarten staat vooral bekend als degene die zijn mantel deelde met een verkleumde bedelaar. Hij werd door de andere soldaten uitgejouwd, want hij zag er niet uit met die halve mantel. Maar daardoor is St.-Maarten wel hét symbool geworden van 'samen delen'. Deze houten afbeelding is het beeldje zoals het 25 jaar lang in de St.-Maartenkerk gehangen heeft. St.-Maarten is nadat hij bisschop werd van Tours beschermheilige van het hele Franse rijk geworden.

Samen delen is nog steeds een begrip dat door ons als Oasegemeenschap diep gevoeld en gedragen wordt. Het delen van die mantel is het symbool geworden van inleven in de noden van de ander, daadwerkelijk hulp bieden en er geen eigenbelang bij te hebben. Dat is naastenliefde.

Zegen

Gezegend de hand die je uitstrekt naar de ander. Gezegend de woorden waarmee je de ander geluk wenst. Gezegend je voeten op weg samen met anderen, naar recht en vrede. Moge de God van Jezus ons zegenen en mogen wij elkaar als naasten, met vriendschap en trouw tot zegen zijn. In de naam van de Vader, Zoon en heilige Geest.

Slotlied: St.-Maartenlied (Huub Oosterhuis)